

Z libyjské věznice uniklo na 100 vězňů

Více než 100 vězňů, kteří byli různé národnosti a nepatřili k žádné jednotné skupině, uteklo z věznice al-Judaida v hlavním městě Libye Tripolis, podle policie bylo dopadeno a znovu uvězněno na 60 z nich. Nejvyšší představitel národní stráže Khaled al-Sharif uvedl, že velkou část vězňů tvořili ilegální imigranti, kteří byli uvězněni za násilí. Okolnosti útoku nejsou zatím známy. Vězení al-Judaida patří k největším věznicím v Libyi a lidsko-právní organizace již dříve upozorňovaly, že vězeňské služby zneužívá svého postavení a jsou porušována práva vězňů. Masivní útek se stal necelý týden před výročí smrti bývalého vůdce Muammara Kaddafího. Nový premiér Ali Zeidan, který byl jmenován v neděli, považuje obnovu bezpečnosti země za svůj primární úkol po složení nové vlády. Vězení spadají pod pravomocí ministra spravedlnosti.

V Tanzanii bylo zatčeno 126 lidí, sílí obavy z náboženských nepokojů

Policie zadržela 126 lidí po sérii útoků na křesťanské kostely v hlavním městě Dar es Salaam. Důvodem zdemolování a zapálení pěti kostelů Muslimy stojí neshoda mezi dospívající chlapci, z nichž jeden měl znesvéřit Korán. Prezident Jakaya Kikwete vyzval společnost k náboženské toleranci. Muslimský duchovní Sheikh Alhadi Musa, který je předsedou místního Mezináboženského výboru, odsoudil útoky a apeloval občany, že za nerozvážnost jednoho člověka nemohou všichni Křesťané. Místní představitelé obou náboženství chtějí nyní vést dialog, aby se předešlo dalším konfliktům.

Nové boje na hranicích Súdánu, země obviňuje Jižní Súdán z podpory rebelů

Mezi súdánskou armádou a rebely propukly v neděli střety v příhraničním státě Jižní Kordofán, na jehož území se nacházejí ropné zásoby. Vláda Súdánu obvinila svého jižního souseda z napomáhání rebelům, sjednocených do Sudan People's Liberation Movement-North (SPLM-N), Jižní Súdán narčení popřel. Podle mluvčího súdánské armády Al-Sawarmi Khalid armáda zabila při střetu 15 rebelů u hlavního města Kadugli v Jižním Kordofánu, další násilí se mělo v pátek odehrát nedaleko měst Annagarko a Hgerjawad. Útoky mezi oběma státy se zintenzivnily v dubnu letošního roku, kdy se Súdán a Jižní Súdán nedohodily na transferu ropy a hrozila nová občanská válka. Mír byl přitom podepsán v roce 2005. Minulý měsíc se obě země dohodly na vytvoření demilitarizované zóny podél společné hranice. Skupina SPLM-N obviňuje vládu ze zanedbávání okrajových částí Jižního Kordofánu a usiluje o svržení prezidenta Omar Hassan al-Bashira.

Súdán předpokládá zdvojnásobení ropné produkce

Súdánský ministr pro ropný průmysl Awad Ahmed El-Jazz oznámil, že země očekává zdvojnásobení ropné produkce během dvou let na 300 000 barelů za den. Súdán vydal devět komplexních průzkumných licencí společně s Kanadou, Brazílií a Blízkého východu. Některé společnosti podle ministra El-Jazz již na ropná ložiska narazily, nevedl však které. V současnosti Súdán produkuje 120 000 barelů ropy a do konce roku 2012 by se podle ministra El-Jazza měla zvýšit na 150 000 barelů.

Libye zvolila nového premiéra, stal se jím bývalý diplomat

Generální národní kongres (GNC) jmenoval

v neděli novým premiérem bývalého diplomata Ali Zeidena. Jde o druhého premiéra během jednoho měsíce, který musí sestavit vládu, jíž bude schvalovat většina Libyjců. V prvním říjnovém týdnu nezískal pro svůj druhý návrh vláda, sestávající se pouze z 10 ministrů, podporu expremiér Mustafa Abushagur a byl nucen odstoupit. Ve svém proslovu premiér Zeidan oznámil, že jeho politika se bude zaměřovat především na obnovu bezpečnosti země. „Bezpečnost bude moje priorita, protože všechny další problémy souvisí s nedostatkem bezpečnosti Libye,“ uvedl premiér Zeidan. Premiér Zeidan, který má podporu vládnoucí koalice Aliance národní síly (NFA), rovněž navrhuje, aby vláda zohlednila islám. „Islám je systém naší víry a zdroj naší právní vědy,“ dodal.

Bývalá první dáma Ghany bude kandidovat na prezidentku pod novou politickou stranou

Konadu Agyeman-Rawlings, první dáma prezidenta Jerry Rawlingse, v sobotu oznámila svou kandidaturu na prezidentku. O post prezidentky se neúspěšně pokoušela již v minulosti pod záštitou vládnoucí strany Národní demokratický kongres (NDC), kterou založil její manžel. Z NDC nyní ale Agyeman-Rawlings odešla a chce založit novou politickou stranu. Jako důvod svého vystoupení uvedla špatné vládnutí NDC. „Vedení strany ztratilo svou morální převahu a zapojilo se do věcí, kterým by se mělo primárně vyhýbat, například korupci,“ uvedl její manžel a exprezident Rawlings. Agyemang-Rawlings dlouhodobě bojuje za ženská práva a většina analytiků tvrdí, že to byla právě ona, která měla významný vliv na politiku svého manžela během jeho prezidentského mandátu. Proti nominaci Agyemang-Rawlings stavi vládnoucí NDC kandidaturu Johna Mahama, který stojí v čele státu od nečekané smrti prezident Johna Atta Millse v červenci. Ghana patří mezi jednu z nejstabilnějších zemí západní Afriky.

Vládnoucí tuniská koalice souhlasí s termínem voleb v červnu

Prezidentské a parlamentní volby by se měly konat 23. června, dohodla se tuniská vládnoucí koalice v čele s islamistickou stranou Ennahda, která vyhrála první parlamentní volby po jasmínové revoluci, jež odstartovala nepokoje v celém arabském světě. Vedle Ennahda koalice tvoří i dvě sekulární politické strany – Congress for the Republic a Ettakatol. „Dohodli jsme se smíšeném politickém systému, kde prezidenta budou volit přímo lidé,“ uvedla koalice v prohlášení. Ujednání koalice musí ještě potvrdit Parlament, kde koalice má většinu v podobě 217 křesel. Dohoda v koalici by mohla posunout sepsání nové ústavy, neboť forma politického systému byla koaličním jablkem sváru. Ustanovení termínu voleb by mohlo rozptýlit obavy investorů, kteří zvažují vstup na tuniský trh.

Mauritánský prezident byl postřelen, zranila ho vlastní armáda

V neděli byl mauritánský prezident Mohamed Ould Abdel Aziz letecky převezen na pooperační péči do Francie poté, co byl předchozí den postřelen. Střelba se odehrála v sobotu večer, když vojenská hlídka zahájila palbu na jeho konvoj asi 40 kilometrů od hlavního města Nouakchott. Celý incident označil prezident Aziz za nešťastnou náhodou a vyvrátil, že by se jednalo o pokus o vraždu. Do čela země se prezident Aziz postavil v roce 2008 po vojenském převratu, o rok později dostal prezidentský mandát od voličů. Mauritánie má dlouhodobě problém s islamistickými rebely. Před vypuknutím vojenského převratu v Mali

zahájila Mauritánie pomocnou vojenskou operaci proti islamistickým základnám na severu sousedního státu.

OSN přijala rezoluci k situaci na severu Mali, schválila misi afrických organizací

Rada bezpečnosti OSN přijala rezoluci, která umožní africkým organizacím vojenskou misi na severu Mali, který po březnovém převratu ovládly islamistické skupiny a vyhlásily nezávislý stát Azawad. Aby se vojenský zásah mohl uskutečnit, musí být do 45 dnů předložen Radě bezpečnosti OSN detailní plán operace. Přesto musí organizace nejprve vyčerpat všechny diplomatické možnosti. Plán intervence byl doposud překážkou, bez níž OSN mandát, o níž požádala malijská prozatímní vláda i Hospodářské společenství západoafrických států (ECOWAS), odmítala vydat. ECOWAS již několik týdnů od převratu požádalo OSN, aby vydala mandát k vojenskému zásahu na sever západoafrické země, a navrhuje vytvoření armády o síle 3000 mužů. Příští týden se v hlavním městě Mali Bamako mají sejít zástupci ECOWAS, Africké unie (AU) a OSN, aby projednali současnou situaci v zemi, která podle ECOWAS ohrožuje stabilitu a bezpečnost západní Afriky. Poté, co francouzský prezident Francois Hollande podpořil misi na sever Mali, islamisté pohrozili, že pokud k intervenci společenství přistoupí „bude to cesta do pekla“. „V následujících dnech mu zašleme obrázky mrtvých francouzských rukojmích. Nebude moct ani spočítat těla francouzských emigrantů nejenom v západní Africe,“ oznámil mluvčí islamistické skupiny MUJWA Oumar Ould Hamaha.

Human Rights Watch: Islamistická Boko Haram by mohla být souzena za zločiny proti lidskosti

Během útoků militantní islamistické skupiny Boko Haram v Nigérii zemřelo během tří let nejméně 2800 lidí. Podle lidsko-právní organizace Human Rights Watch (HRW) by skupina za zločiny proti lidskosti mohla stanout před Mezinárodním trestním soudem (ICC) v Haagu, neboť jejich útoky lze označit „za úmyslné etnické a rasové činy“. Boko Haram na severu Nigérie prosazuje vytvoření islamistického státu, v jehož právním řádu by bylo zakotveno islámské právo šaria. HRW rovněž obvinila část nigerijské policie a armády (JTF) z „fyzického týrání, tajného zadržování, vydírání a vypalování domů“. Vláda před časem potvrdila mírové rozhovory s některými členy Boko Haram, to ale skupina rezolutně popřela. Na začátku října bylo zatčeno několik úředníků, kteří měli předávat informace militantní islamistické skupině.

Třítýdenní stávka nákladní dopravy v Jihoafrické republice se blíží ke konci, v jiných odvětvích se i nadále protestuje

Podle Asociace zaměstnanců nákladní dopravy v Jihoafrické republice je dohoda, jež má ukončit třítýdenní stávku. Na 20 000 řidičů vstoupilo do stávky, která omezila transport spotřebního zboží a pohonných hmot, za zvýšením mezd. „Obě strany souhlasily s dohodou o platových podmínkách na následující tři roky, podepsána má být v pátek dopoledne,“ uvedla asociace. Detaily smlouvy nebyly prozatím zveřejněny. Některé regiony Jihoafrické republiky trpí nedostatkem pohonných hmot, v jiných částech země je dodávka paliva zpožděna. V zemi na 100 000 zaměstnanců, včetně 75 000 pracovníků těžebního průmyslu, protestuje za zvýšením platů a zlepšením pracovních podmínek. Ve čtvrté odmítli horníci dolů na zlato dohodu o navýšení mezd od společnosti AngloGold a Gold Fields a pokračují ve stávkách. Stávky a protesty, které snižují důvěru

Rychlé noviny

cena 7 Kč

investorů, podle analytiků negativně ovlivní ekonomický růst Jihoafrické republiky a nižší hospodářský růst může vést ke zrušení pracovních míst a nárůstu nezaměstnanosti, která již dnes dosahuje dvouciferných čísel. V Jihoafrické republice se nachází 80 % světových zásob platiny, jejíž cena v posledních týdnech důsledkem protestů vzrostla více než o 20 %. Vláda odhaduje, že poklesem produkce v těžebním průmyslu přišla země o 500 milionů USD. Na příští týden i státní zaměstnanci naplánovali stávkou.

Islamisté na severu Mali podle OSN porušují práva žen a rekrutují dětské vojáky

Podle náměstka generálního tajemníka OSN pro lidská práva Ivana Simonovice islamističtí rebelové, kteří krátce po vojenském převratu v březnu letošního roku vyhlásili nezávislý stát Azawad a deklarovali kontrolu nad dvěma třetinami malijského území, si „kupují loajalitu“ obyvatel tím, že ruší daně a platí za každého nového člena, který se přidá k jejich boji. Mali patří mezi nejchudší země světa, kde polovina obyvatel žije za méně než 1,25 USD na den. Islamisté zavedli v ovládaných oblastech islamistické právo šaría. „Porušování lidských práv je stále systematictější. Zavedli extrémní verzi práva šaría, takže obyvatelstvu je porušována řada lidských práv, především práv žen,“ uvedl Simonovic. Běžnou součástí se stala nucená manželství, kdy je žena prodávána za méně než 1000 USD, mnohdy opakovaně. Podle Simonovic jde o skrytý obchod s lidským masem, zahrnující nucenou prostituci a znásilnění. Za rekrutování dětského vojáka lze získat až 600 USD. Nestabilita v Mali zhoršuje bezpečnostní a humanitární situaci v oblasti Sahelu, kde miliony lidí trpí hladomorem důsledkem sucha. Hospodářské společenství západoafrických zemí (ECOWAS) a Africké unie (AU) požádala již dříve o mandát k vojenské intervenci na severu Mali, o níž i vláda oficiálně požádala, Rada bezpečnosti OSN ale mandát doposud zvažuje.

Společnost Shell čelí obvinění u soudu ze znečištění nigerijských vesnic

Jde o první případ, kdy anglo-nizozemská ropná společnost Shell bude čelit obvinění u civilního soudu v Nizozemsku za znečištění životního prostředí v zahraničí, kde měla Shell kontaminovat nigerijské vesnice v regionu Ogoniland. Žalobu na Shell podali čtyři nigerijští zemědělci a nizozemská část organizace Friends of the Earth, podle nichž ropné skvrny zničily zemědělskou půdu, která je hlavním zdrojem obyvatele, a kontaminovaly vodu. Podle jednoho ze žalobců Alfreda Akpana úniky ropy znečišťují na 47 rybníků. Společnost obvinění odmítá a tvrdí, že nemohla postižené oblasti vyčistit z důvodu vysokého rizika nebezpečí

v regionu, a dodává, že velká část znečištění byla způsobena krádežemi a sabotážemi. Pokud by zemědělci uspěli se svou žalobou, mohl by rozsudek odstartovat vlnu tisíce dalších nároků na náhradu škody. V srpnu přijala společnost Shell odpovědnost za dva úniky ropy v regionu v roce 2008 a 2009.

Egyptský prezident by měl mít omezenou pravomoc, stojí v předběžném návrhu ústavy

Sepsání a schválení nové egyptské ústavy má být hlavním symbolem přechodu od autokratického režimu k demokratickému systému po loňském lidovém povstání, které svrhlo prezidenta Husni Mubaraka. Hlava státu by podle předběžného návrhu ústavy měla být omezena parlamentem. Osud vznikající ústavy je ale nejistý, podle analytiků mohou jeho přijetí ohrozit spory mezi islamisty a sekularisty ohledně role islámu v egyptské společnosti, postavení žen, svobody projevu a náboženských menšin. „Apelujeme na egyptskou společnost, aby každý občan si vzal kopii prvního návrhu ústavy do rukou spolu s perem a zaškrtl, s kterými pasážemi souhlasí a se kterými ne,“ řekl Mohamed Beltagi, člen vládnoucí strany Muslimského bratrstva Freedom and Justice Party (FJP). Podle staré ústavy má prezident široké pravomoci a může stát v čele země neomezeně dlouho, návrh proto počítá s omezením na dvě volební období. Nová ústava by rovněž neměla obsahovat zakotvení islámského práva šaría. Podle lidsko-právní organizace Human Rights Watch ale návrh dostatečně nechrání práva žen a dětí, nezajišťuje náboženskou svobodu a nestaví se rezolutně proti mučení. V současnosti se podle politického analytika Gamal Abdel Gawada jedná o připomení dotek, že hlavou státu se může stát i žena. Konečný návrh ústavy by měl být hotov do 12. prosince a následně ho musí schválit všech 57 členů ústavodárného výboru. Ústavu musí přijmout i egyptská společnost v referendu, pokud tak učiní, půjdou Egyptané znovu k volbám, aby podle nové ústavy zvolili parlament.

OSN: Příznivci exprezidenta Pobřeží slonoviny Gbagba destabilizují zemi ze sousední Ghanou

Zastánci bývalého prezidenta Pobřeží slonoviny Laurenta Gbagba, který v roce 2010 odmítl uznat porážku v prezidentských volbách a který čelí obvinění ze zločinů proti lidskosti u Mezinárodního trestního soudu (ICC) v Haagu, si podle OSN vytvořili základny v sousední Ghaně s cílem destabilizovat zemi. Část žoldáků se podle OSN nachází i v sousední Libérii. Příznivci exprezidenta Gbagba jsou obviňováni z útoků na hranici Pobřeží slonoviny, po nichž na několik dní uzavřela země hranice s Ghanou. Podle zprávy OSN hledají zastánci exprezidenta Gbagba nové členy a

základny v boji proti současné vládě prezidenta Alassana Ouattary na severu Mali, který po vojenském převratu z března letošního roku ovládají islamistické skupiny. Mezi rebely, kteří s příznivci exprezidenta spolupracují, má patřit islamistická militantní skupina ze severu Mali Ansar Dine, která bývá spojována s teroristickou skupinou Al-Kaida a která prosazuje striktní výklad islamistického práva. Zpráva OSN má podle agentury Reuters rovněž dokazovat, že vláda prezidenta Ouattary porušila zbrojní embargo OSN na dovoz vojenského rádiového zařízení, uniform a nožů.

Keňský prezident odmítl bonus pro poslance

Poslanci v Keni, kteří již nyní patří k nejlépe placeným zákonodárcům v Africe, se pokusili zavést jednorázový bonus vyplacený na konci volebního období v březnu 2013 ve výši 105 000 USD pro každého. Prezident Mwai Kibaki odmítl bonus s tím, že je neustaví a neakceptovatelný vzhledem k finanční situaci země. Každý keňský zákonodárcé pobírá měsíční plat o 10 000 USD, přičemž minimální mzda ve východoafrické zemi je 1 500 USD ročně. Snaha poslanců zavést bonusy vyvolala společenské protesty, které provázely slogany o „chamtivých hynách“ na adresu politiků. Zákonodárci získávají i příplatek za účast v parlamentu v hodnotě 25 USD. Podle agentury AFP by občan Keni, který vydělává minimální mzdu, musel pracovat 61 let, aby si vydělal na jednorázový bonus poslanců. Návrh přišel krátce poté, co ve východoafrické zemi skončila třítýdenní stávka učitelů a doktorů za vyšší mzdy a lepší pracovní podmínky.

Syn bývalého libyjského lídra předstoupil před Mezinárodní trestní soud

Mezinárodní trestní soud (ICC) pořádá první veřejné slyšení v případě jednoho ze synů bývalého libyjského lídra Kaddáfího Saif al-Islam Kaddáfí, který je obviněn ze spáchání válečných zločinů proti rebelům, jež minulý rok svrhli jeho otce. Podle libyjských představitelů by Saif Kaddáfí měl být souzen v zemi, kde zločiny spáchal. Na druhé straně právníci ICC tvrdí, že by se obžalovanému v Libyi, kde je nyní držen, nedostalo spravedlivého procesu. Pokud země bude chtít Kaddáfího soudit, musí prokázat, že je schopná zaručit nestranné řízení a vyšetřování.

Reklama:

Čtěte i prodávejte PressEXPRESS!

Vaše rychlé noviny...

Pro osobní potřebu a pro účely propagace novin PressEXPRESS na trhu je možné tiskovinu stahovat, tisknout a distribuovat zdarma. Tato tiskovina může být tištěna a prodávána za cenu uvedenou záhlaví. Prodejce je povinen tržbu za tuto tiskovinu řádně zdánit. Cena je chápána jako konečná vč. DPH. Při prodeji v zahraničí je prodejce povinen stanovit prodejní cenu v místní měně přiměřenou kursu a prodejní ceně v CZK. Za prodej této tiskoviny vydavatel doporučuje – nevyžaduje – odvádět 10% vč. DPH z celkové měsíční tržby za tuto tiskovinu na účet vydavatele vedený u Raiffeisen Bank. IBAN: CZ280550000000307321060. Variabilní symbol 333. V případě, že požadujete vystavení daňového dokladu uveďte jako variabilní symbol (VS) Vaše identifikační číslo (IČ), specifický symbol (333) a do pole zpráva pro příjemce uveďte identifikační údaje pro zaslání daňového dokladu, nebo se dohodněte osobně, e-mailem, či telefonicky u vydavatele. Minimální doporučená částka pro vystavení daňového dokladu činí 200,- CZK. PressEXPRESS, vychází denně v České republice, po vytištění i kdekoli na světě, vydává Blue Projects Agency, s.r.o., Roháčova 188/37, Praha 3, PSČ: 130 00. Číslo periodického tisku přidělené ministerstvem kultury ČR: MK ČR E 19790. Kontakt: e-mail: info@bpagency.cz. Odpovědný šéfredaktor: Marek Górges, jr.